

Asia: VN/558/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lakiesityksen luvut 2-12

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 2 *Nykytila ja sen arviointi:*

Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden siirto kuntiin on odotettu uudistus. Vuoden 1957 jälkeen se on ollut valtion hoitamaa, mutta nyt ympyrä on sulkeutunut -hyvä näin! Uudistus on kuitenkin jäämässä puolitiehen sillä todellista vastuuta työllisyyden hoidosta kunnille ei anneta. Pääosin kokonaisuus vaatii monia tarkennuksia, jotta uudistukselle asetetut tavoitteet saavutetaan ja varmistetaan samalla kunnallisen itsehallinnon toimintaedellytykset. Lain on mahdollistettava joustavat ja asiakaslähtöiset lähipalvelut. Tosiallisesti toimintaa siirretään suurelta osin yhteistoiminta-alueille, joka ei vastaa kuntien uudistukselle asettamia toiveita ja odotuksia.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 3 *Tavoitteet:*

Laajan työttömyyden merkitys rahoituskriteerinä on nyt vain 30 %. Sen kohottaminen 50 %:tiin tasoittaisi kuntien vaikutusmahdollisuuksia kohdata tulevia suhdanne- ja muita taloudellisia riskejä sekä parantaisi TE-palveluiden yhdenvertaisen tarjoamisen edellytyksiä.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.1 *Keskeiset ehdotukset:*

Palveluiden järjestämisvastuu tulee olla jokaisella kunnalla. Samanaikaisesti yhteistyötä tulee tiivistää niin kuntien kuin muiden toimijoiden kesken. Näin varmistetaan joustavat palvelut sekä turvataan jokaisen kunnan mahdollisuudet edistää työllisyyttä ja elinvoimaa. Rahoituksen osalta työttömyyden painoarvoa on korotettava. Työttömyysturvan rahoitukseen tulee luoda mekanismi, joka ottaa huomioon työllisyyteen ja työttömyyteen vaikuttavat tekijät myös jatkossa. Järjestämisvastuun ja rahoitusvastuun tulee olla samoissa käsissä.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.2 *Pääasialliset vaikutukset:*

Merkittävin heikkous esityksessä on vallan, vastuun ja rahoituksen eriyttäminen. Vaatimus yhtenäisestä 20 000 henkilön työssäkäyntialueesta rikkoo luonnolliset ja toimivat käytännöt.

Uudistuksesta puuttuu kannustavan rahoituksen elementit. Palkkatuen poistaminen kunnilta tulee lisäämään työttömyyttä ja siten yhteiskunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia. Palkkatuen poistamisen aiheuttamat kustannukset kunnille on korvattava täysimääräisesti.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 5 *Muut toteuttamismuutokset*:

Ei kommentoitavaa.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 8 *Lakia alemman asteinen sääntely*:

Ei kommentoitavaa.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 10 *Toimeenpano ja seuranta*:

Ei kommentoitavaa.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 12 *Suhde perustuslakiin ja säätämisyhteistyö*:

Ei kommentoitavaa.

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä

Luku 1 sisältää lain yleiset säännökset.

Näkemyksenne:

Jotta uudistus saavuttaa sille asetut tavoitteet, tulisi tehtävien resurssoinnin ja rahoituksen olla oikeasuhtaista ja siirrettävien tehtäväkokonaisuuksien asiakaslähtöisiä ja selkeitä palvelukokonaisuuksia.

Luvussa 2 säädettäisiin järjestämisvastuusta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- edut ja hyödyt järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille
- mahdolliset riskit järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille
- työvoiman määrää ja työllisyysaluetta koskeva sääntely (huom: poikkeus työvoimapolun kriteeriin voimaantuloissa)
- palvelujen tarjoamista koskeva sääntelyesitys

Kunnilla on tietämys ja kokemus työttömien työllistämisestä. Järjestämisvastuu tulee olla kaikilla kunnilla, joka yksin tai yhteisesti.

Luvussa 3 säädettäisiin ohjauksesta ja valvonnasta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- valtakunnalliset tavoitteet

- työllisyyden edistämisen valtakunnallinen neuvottelukunta ja sen tehtävät
- alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut

Ei kommentoitavaa.

Luvussa 4 säädettäisiin työnhakijan palveluprosessista.

Säännökset vastaavat 2. toukokuuta voimaan tulleen uuden asiakaspalvelumallin (niin sanottu pohjoismainen työvoimapalvelumalli) säännöksiä.

Näkemyksenne:

Ei kommentoitavaa.

Luvussa 5 säädettäisiin työväilyksestä ja työnhakuvelvollisuudesta.

Näkemyksenne:

Ei kommentoitavaa.

Luvussa 6 säädetään tieto- ja neuvontapalveluista, asiantuntija-arvioinneista, ammatinvalinnan- ja uraohjauksesta sekä valmennuksesta ja kokeilusta.

Näkemyksenne:

Neuvonta ja valmennuskoulutukset tulee pyrkiä toteuttamaan työttömien tarpeiden mukaisesti, yksilökohtaisesti.

Luvussa 7 säädettäisiin työvoimakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

Työvoimakoulutukset tulee olla räätälöityjä yrittäjien ja asiakkaiden kysynnän mukaisesti.

Luvussa 8 säädettäisiin muutosturvakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

Muutosturvakoulutus pitää sisällyttää lakikokonaisuuteen.

Luvussa 9 säädettäisiin työttömyysetuudella tuetusta työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta.

Näkemyksenne:

Opiskelu työttömyysetuudella parantaa asiakkaan työllistymismahdollisuuksia.

Luvussa 10 säädettäisiin työnantajalle myönnettävistä tuista (palkkatuki, 55-vuotta täyttäneiden työllistämistuki, työolosuhteiden järjestelytuki).

Näkemyksenne:

Yli-55 vuotiaille palkkatuki, järjestelytuki on sisällytettävä lakimuutokseen.

Luvussa 11 säädettäisiin henkilöasiakkaalle myönnettävistä tuista ja korvauksista (starttiraha, työhön tai palveluun hakeutumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus, palveluun osallistumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus).

Näkemyksenne:

Starttiraha parantaa yrittäjyyttä ja sitä kautta edistää työllisyyttä ja hallituksen tavoitteita.

Luvussa 12 säädettäisiin työllistämisvelvoitteesta.

Näkemyksenne:

Työllistämisvelvoite vähentää työttömyyttä.

Luvussa 13 säädettäisiin asiakastietojen käsittelystä ja valtakunnallisesta tietojärjestelmäpalvelusta.

Näkemyksenne:

Tämä on oltava osa muutosta.

Luvussa 14 säädettäisiin palvelualustasta.

Näkemyksenne:

Parantaa palvelua!

Luvussa 15 säädettäisiin tukien ja korvausten maksamisesta ja takaisinperinnästä.

Näkemyksenne:

Ei kommentoitavaa.

Luku 16 käsittää erinäisiä säännöksiä.

Näkemyksenne:

Ei kommentoitavaa.

Luvussa 17 säädettäisiin muutoksenhausta.

Näkemyksenne:

Ei kommentoitavaa.

Muut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta annetun lain muuttamisesta ja laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä, ovatko ehdotetut muutokset ELY-keskusten sekä KEHA-keskuksen tehtäviin riittävän selkeät ja eri toimijoiden yhteistyötä edistävät?

Ei kommentoitavaa.

Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **kuntien vastuulle siirtyvien tehtävien rahoitus, ovatko ehdotetut uudet valtionosuuden määräytymistekijät toimivia rahoituksen kohdentamisessa?**
- **kolmen vuoden siirtymäaika laskennalliseen rahoitukseen (voimaantulosäännös)**
- **kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus**

Vastattu edellä.

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta (pois lukien 14 luku)

Erityisesti toivotaan näkemyksiä työttömyysturvaprosessiin ja sitä koskevaan toimivaltaan liittyen.

Ei kommentoitavaa.

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 14 luku;

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta;

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **kunnan työttömyysetuusmenoon kohdistuvan rahoitusvastuun porrastusmalli**
- **eräiden kotoutumisesta annetussa laissa tarkoitettujen henkilöiden kohdalla sovellettavaksi ehdotettu poikkeus kunnan rahoitusvastuuseen työmarkkinatuesta**
- **ehdotus kunnan rahoitusosuuden perintää koskevan tehtävän hoitamisesta Kelassa myös peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan osalta**
- **edellä ehdotettujen muutosten vaikutus Kelan, työttömyyskassojen ja Työllisyysrahaston työmäärään mukaan lukien tietojärjestelmämuutokset ja näistä aiheutuvat kustannukset**

Kuntien velvoitteita ja maksuja ei saa uudistuksella lisätä.

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 – 2028 annetun lain muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

**Laki palkkaturvalain muuttamisesta;
Laki merimiesten palkkaturvalain muuttamisesta**

Ei kommentoitavaa.

Laki Työkanava Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Hyvinvointimaakunnille pitää lisätä kannustettavuutta hoitaa kuntouttavaa työtoimintaa.

Laki vuorotteluvapaalain muuttamisesta

Vuorotteluvapaalaki muutettava siten, että on vuoden mittainen.

Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 11 §:n muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta;

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki työsopimuslain muuttamisesta;

Laki erityisopimuslain muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 3 a ja 37 a §:n muuttamisesta;

Laki valtion virkamieslain 5 a ja 9 c §:n muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki yhteistoimintalain muuttamisesta;

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta;

Laki yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain 24 ja 25 §:n muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta;

Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta;

Laki kansaneläkelain 35 §:n muuttamisesta;

Laki sairausvakuutuslain 8 luvun 9 §:n muuttamisesta;

Laki sotilasavustuslain 11 §:n muuttamisesta;

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki tuloverolain muuttamisesta;

Laki maatilatalouden tuloverolain 10 f §:n muuttamisesta;

Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 56 §:n muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki rikoslain 47 luvun 6 §:n muuttamisesta;

Laki rikosrekisterilain 4 a §:n muuttamisesta;

Laki rikosrekisterilain 4 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Ei kommentoitavaa.

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- yhteistoimintasopimusten solmimiselle esitetty aikataulu
- henkilöstösiirrot ja henkilöstön asemaan liittyvät menettelytavat
- sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

Ei kommentoitavaa.

Laki työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoiminnasta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä asiakaskriteerin muutoksesta ja nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelua koskevasta sääntelystä.

Ei kommentoitavaa.

Muut huomioon esityksestä

Kommentoitavaa:

Lakimuutos on valmisteltava uudestaan.

Määttänen Pekka
Hausjärven kunta - Hallinto